

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Дніпровський політехнічний фаховий коледж

 ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова приймальної комісії ДПФК
Василь ЛИПЧАК
« 21.03. » 2025 року

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
У ФОРМІ СПІВБЕСІДИ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
на основі повної загальної середньої освіти

Розглянуто та ухвалено на засіданні
ЦК загальноосвітніх дисциплін
протокол № Р від 21.03., 2025 р.
Голова М.В. КОМІР Марина КОМІР

Розробив голова екзаменаційної комісії

В.С. ВЕДЕРНИКОВА Олена ВЕДЕРНИКОВА

Дніпро – 2025

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

I. Вступ

Мова - суспільне явище. Роль мови у формуванні і самовираженні особистості.

Становлення української мови як державної. Матеріали Конституції України з мовних питань.

Закон "Про мови в Україні". Українська мова серед мов народів світу. Спілкування і мовлення.

Багатозначні й однозначні слова. Пряме й переносне значення слів. Омоніми.

Синоніми. Антоніми. Загальновживані слова. Власне українська лексика. Іншомовні слова.

II. Фонетика і правопис. Орфоепія

2.1. Українська абетка. Нова редакція Українського правопису 2019 року. Принципи українського правопису. Звуки мови. Голосні й приголосні звуки. Звуки і букви. Наголос. Фонетичні засоби милозвучності мови. Вживання великої літери. Правила переносу частин слова.

2.2. Правопис приголосних. Глухі і дзвінкі приголосні. Чергування приголосних. Зміни приголосних при додаванні суфіксів -ськ(ий), -ств(о). Чергування приголосних при словозміні і словотворенні. Правопис приголосних в кінці префіксів.

2.3. Спрощення в групах приголосних. Уподібнення приголосних за місцем творення.

2.4. Тверді і м'які приголосні. Випадки вживання та невживання м'якого знака. Вживання апострофа. М'який знак і апостроф в іншомовних словах. Сполучення літер йо, ьо.

2.5. Подвоєння букв. Подовжені приголосні і позначення їх. Подовжені м'які приголосні. Подвоєння букв внаслідок збігу. Написання -н-, -нн- у прикметниках і похідних словах. Подвоєння букв в іншомовних словах.

2.6. Правопис голосних. Творення і вимова голосних. Розрізнення Б та И. Правопис ненаголошених Е та И в префіксах та суфіксах. Розрізнення І та И. Правопис і та и в основах українських слів. Правопис і та и у префіксах та суфіксах. Правопис І та И в основах іншомовних слів. Розрізнення інших голосних. Правопис о та а, о та у. Чергування є з о після шиплячих та й.

2.7. Складні слова. Творення і правопис. Написання складних слів разом, окремо, через дефіс. Правопис слів із частинами напів-, пів-. Правопис складноскорочених слів.

III. Морфологія і правопис

3.1. Загальна характеристика змінюваних іменних частин мови.

Іменник. Рід. Число. Відміни. Відмінки. Відмінкові закінчення іменників. Правопис -і та -и в закінченнях іменників. Закінчення іменників II відміни чоловічого роду в родовому відмінку однини. Закінчення іменників II відміни в родовому відмінку множини. Особливості правопису закінчень іменників II відміни в інших відмінках. Правопис іменників III відміни в орудному відмінку однини.

Правопис географічних назв, прізвищ, імен по батькові.

3.2. Прикметник. Відмінкові закінчення прикметників. Правопис І та И в закінченнях прикметників. Інші частини мови, що відмінюються як прикметники. Творення і *правопис вищого ступеня порівняння прикметників*. Творення і *правопис присвійних прикметників*.

Займенник. Вживання і правопис займенників. Вживання займенників.

3.3. Числівник, правопис складних числівників і відчислівникових слів. Правопис відмінкових форм числівників. Особливості відмінювання числівників на означення десятків - 50-80. Відмінювання числівників 40,90,100. Відмінювання складених порядкових числівників. Зв'язок числівників з іменниками.

3.4. Дієслово та його форми. Загальна характеристика дієслівних форм. Неозначена форма дієслова. Минулий час. Умовний спосіб.

Особові форми дієслова. Дієвідміни дієслів. Правопис особових закінчень дієслів у теперішньому і простому майбутньому часах. Визначення дієвідміни дієслова за неозначеною формою. Чергування приголосних у дієсловах.

Неособові форми дієслова. Дієприкметник. Активні і пасивні дієприкметники. Правопис дієприкметників. Творення і правопис дієприслівників.

3.5. Незмінювані частини мови.

Прислівник. Правопис прислівників, утворених від прикметників, утворених поєднанням прийменника з іменником.

Правопис прислівників, утворених від числівників та прислівників. Правопис складних і складених прислівників. И та І в кінці прислівників.

3.6. Службові частини мови.

Прийменник. Правопис прийменників. Розрізнення прийменників і префіксів. Вживання прийменників.

Сполучник. Правопис сполучників.

3.7. Частки. Правопис часток. Правопис частки НЕ з іменними частинами мови та прислівником. Правопис частки НЕ з дієсловом. Правопис вигуків.

IV. Синтаксис і пунктуація

4.1. Загальні відомості про речення та розділові знаки. Речення. Найменші складові речення. Типи речень. Просте речення. Тире в простому неускладненому реченні. Розділові знаки між групою підмета і групою присудка. Коми в простому реченні. Розділові знаки між однорідними членами речення.

Узагальнюючі слова і розділові знаки при них.

4.2. Відокремлені члени речення. Відокремлені другорядні члени речення. Відокремлені уточнюючі члени речення.

Відокремлення прикладок.

4.3. Слова, синтаксично не пов'язані з членами речення. Звертання. Вставні слова і речення. Вставлені слова і речення. Слова-речення. Слова-речення та вигуки.

4.4. Складне речення. Загальна характеристика. Кома в складносурядному і складнопідрядному реченнях. Інші розділові знаки. Порівняльні звороти.

Розділові знаки у складному безсполучниковому реченні.

V. Стилїстика. Культура мовлення

5.1. Способи відтворення чужого мовлення (пряма мова, непряма мова, цитати й діалог.

5.2. Пряма мова та розділові знаки при ній. Передача прямої мови непрямою мовою. Цитати. Правила оформлення цитат.

5.3. Поняття про культуру мовлення (правильність мови, точність, виразність, багатство).

5.4. Стилї мовлення, їх основні ознаки, функції. Спілкування та мовлення. Діалогічне мовлення.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ АБІТУРІЄНТІВ НА БАЗІ ПОВНОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Співбесіда з абітурієнтами проводиться з метою виявлення загальних знань з української мови, перевірки рівня мовленнєвих умінь і навичок.

Оцінка		Критерій оцінки
200 – бальна система	12 – бальна система	
170-200	200 – 12 190 – 11 180 – 10 170 – 9	Вступник бездоганно володіє теоретичним матеріалом відповідної освітньої програми, демонструє глибокі і всебічні знання програми вступної співбесіди, основні положення навчальних першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного (орфографічного, морфологічного, синтаксичного) матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших питань, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.
130-169	169 – 8,9 160 – 8 150 – 7 140 – 6 130 – 5	Вступник добре володіє теоретичним матеріалом відповідної освітньої програми та основними аспектами з джерел літератури, аргументовано викладає його; висловлює свої міркування з приводу тих чи інших питань (правопису слів, граматичних характеристик частин мови, пунктуації), але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту; добре орієнтується у питаннях відповідної теми програми вступної співбесіди.
120-129	129 – 4,9 120 – 4	Вступник володіє теоретичними знаннями програми вступної співбесіди з відповідної освітньої програми, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття (чергування звуків, спрощення та уподібнення приголосних; форми відмінкових закінчень іменників, прикметників, числівників та особових закінчень дієслів; розділові знаки при відокремлених членах речення), додаткові питання викликають у вступника невпевненість або відсутність стабільних знань.

Формула виведення середнього балу здійснюється за підсумками трьох видів робіт під час вступної співбесіди:

- діалогічне мовлення (усний діалог);
- володіння нормами орфографії (практичні завдання 1,2);
- знання норм синтаксису (практичне завдання 3).

Діалог оцінюється - 100 – 119 балів (Додаток 1: теми діалогів).

Нормативи оцінювання завдань (1, 2) співбесіди в таблиці:

12 – бальна система	Кількість помилок
1	15-16 і більше
2	13-14
3	11-12
4	9-10
5	7-8
6	5-6
7	4
8	3
9	1+1 (негруба) – 2
10	1
11	1 (негруба)
12	--

Завдання 3 (синтаксичний розбір речення) оцінюється в **180 балів (10 балів** за 12-бальною системою) при правильному (без допущення помилок) виконанні завдання.

Типові помилки:

- ✓ неправильне визначення частин мови в реченні – віднімається 10 балів від 180;
- ✓ неправильно підкреслені члени речення – віднімається 10 балів від 180.

При неповній характеристиці речення віднімається 20 балів від 180.

Перелік тем
щодо перевірки сформованих навичок говоріння
для абітурієнтів під час вступної бесіди

1. Скласти з 5-7 реплік діалог між класним керівником і працівником Національного музею Тараса Шевченка про зміст і порядок екскурсії для однокласників.
2. Скласти з 5-7 реплік діалог між батьком здобувача освіти й класним керівником, який повідомляє про дату проведення батьківських зборів.
3. Скласти з 5-7 реплік діалог між однокласниками, один з яких прихворів, тому не знає домашнього завдання.
4. Скласти з 5-7 реплік діалог між однолітками. Тема спілкування – душевні якості людини, з якою хотілося б дружити, та людини, спілкування з якою краще уникати.
5. Скласти з 5-7 реплік діалог між здобувачем освіти й керівником історичного гуртка. Хлопець (дівчина) хоче записатися до гуртка й обґрунтовує своє рішення тим, що захоплюється історією України.
6. Скласти з 5-7 реплік діалог між дівчиною (хлопцем) та працівником Бюро знахідок метрополітену. Дівчина (хлопець), їдучи в метро забула у вагоні рюкзак із нотами.
7. Скласти з 5-7 реплік діалог між працівником Центру побутового обслуговування та відвідувачем, який приніс до хімчистки речі.
8. Скласти з 5-7 реплік діалог між відвідувачем кав'ярні або бістро, який робить замовлення, та офіціантом, який пропонує та розхвалює найсмачніші з-поміж указаних у меню страв.
9. Скласти з 5-7 реплік діалог між продавцем квіткового магазину та хлопцем (дівчиною), який (яка) хоче придбати букет квітів для матері (бабусі, сестри) до дня народження.
10. Скласти з 5-7 реплік діалог між однокласниками, які діляться думками про навчальні предмети, що пропонуються для вивчення в школі, їх важливість, чому одні подобаються більше, а інші викликають додаткових зусиль для засвоєння.
11. Скласти з 5-7 реплік діалог між однокласниками, які діляться думками щодо свого хобі.
12. Скласти з 5-7 реплік діалог між однокласниками про відвідування Художнього музею. Поділитися враженнями про виставку картин, які сподобалися.
13. Скласти з 5-7 реплік діалог між однокласниками, який міг би відбутися після концерту улюбленого співака (співачки, гурту) дорогою додому. Зміст бесіди – обговорення репертуару та його виконання.
14. Скласти усно роздум з 5-7 речень, узявши за тези подані вислови.
 - Державну мову потрібно знати бездоганно, тому що...
 - Необхідно володіти хоча б однією іноземною мовою, через те що...
 - Найважче в житті – перемогти самого себе, бо....

Список рекомендованої літератури

1. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови: Навч. посіб. – Київ: “Освіта”, 1997
2. Шевчук С. В. Українське ділове мовлення. - Київ: Літера, 2003
3. Зубков М. Г. Мова ділових паперів - Харків: “Фоліо”, 2001
4. Глущик С. В., Дияк О. В., Шевчук С. В. Сучасні ділові папери. – Київ: “А. С. К”, 1998
5. Козачук Г. О. Практичний курс української мови: Навч. посіб. – Київ.: Вища школа, 1994
6. Російсько-український і українсько-російський словник/ Уклад.: Д. І. Ганич, І. С. Олійник.- 2 - ге видання, стереотипне. - К.: Рад. шк., 1989
7. Орфографічний словник української мови/Уклад.: С. І. Головащук. - К.; Ірпінь: ВТФ “Перун”, 2002
8. Великий тлумачний словник сучасної української мови/Уклад.: голов. ред. В27 В.Т.Бусел. - К.; Ірпінь: ВТФ “Перун”, 2002. - 1440 с.
9. Український правопис – Київ: Наукова думка, 2020